

Contact blad

Een
vorstelijke
zomer

Colofon

Het *Contactblad* is een uitgave van Johanniter Nederland. Het tijdschrift wordt verspreid onder alle vrijwilligers en andere betrokkenen van Johanniter Nederland. Het *Contactblad* verschijnt drie keer per jaar.

Redactie

Joke Bos-Sinoo, Karel Greven, Sacha Jansen,
Katinka Kersting, David van Lennep

Bijdragen

Iedereen is van harte uitgenodigd mee te denken over interessante of zinvolle artikelen in het tijdschrift. We verzoeken u echter niet zomaar kopij in te zenden, maar vooraf even contact op te nemen met de redactie.

Contact

Voor alle zaken betreffende de inhoud van het tijdschrift kunt u contact opnemen met Katinka Kersting.
T 070 – 364 9920
E kersting@johanniter.nl

Fotografie

Diverse vrijwilligers

Vormgeving

www.makingwaves.nl

Druk

De Hoop Grafisch Centrum, Dordrecht

Johanniter Nederland

Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag
T 070 – 364 9920
F 070 – 356 1137
E info@johanniter.nl
W www.johanniter.nl
Bankrekening: NL38 ABNA 0258538147

Johanniter Nederland biedt hulp en zorg aan mensen die door ziekte, een handicap, ouderdom of sociale omstandigheden in een afhankelijke positie verkeren. Duizenden vrijwilligers, verspreid door Nederland, zetten zich hiervoor in. Zij zijn actief in zorgcentra, inloophuizen, hospitia en bij onze vakantieactiviteiten. Ons doel is mensen plezier te geven en leed te verzachten.

Van de redactie

Deze zomer werden meerdere warmterecords verbroken, een zegen voor de zonzonbidder maar soms ook zwaar voor anderen. Het Nationale Hitteplan werd van kracht, waarin onder meer werd opgeroepen goed op ouderen en andere kwetsbare groepen te letten. Waarop door seniorenorganisatie ANBO werd gereageerd dat ouderen en professionals heel goed zelf weten hoe ze met dit soort omstandigheden moeten omgaan. Ze hebben het immers al vaak meegemaakt. En zo is het natuurlijk ook weer.

Eén ding is zeker: om het warme weer op te zoeken was er deze zomer weinig noodzaak om ver te reizen. In ons mooie land is gelukkig veel te beleven. In dit nummer leest u wat er zoal te doen is in het prachtige Leeuwarden.

Ook geven we u een indruk van de vrijwilligersdag op Paleis Soestdijk. Het was leuk om te zien hoeveel animo daarvoor was. We vinden het geweldig hoe alle vrijwilligers zich inzetten. Als dank daarvoor organiseren wij elk jaar deze vrijwilligersdag.

Een andere manier om onze waardering te laten blijken is door het uitreiken van Johanniterspelden en andere onderscheidingen. Zo ontving Marga Korswagen in juni de Medaille van St Jan. Zij heeft zich gedurende lange tijd bijzonder ingezet voor Johanniter Nederland, waarbij het enthousiasmeren van anderen een opvallende kwaliteit van haar was. In dit blad haar verhaal.

Zelf heb ik veel met arbeidsgehandicapten en langdurig werklozen gewerkt. Ook heb ik regelmatig sociale werkplaatsen bezocht. Met veel positiviteit en inzet wordt daar ontzettend goed werk verricht, wat erg waardevol is, vooral voor de mensen die daar aan de slag zijn. Sinds enkele jaren streeft de overheid ernaar deze werkvoorziening over te hevelen naar reguliere bedrijven. Een lastige opgave, die voor lang niet iedereen haalbaar is, zo blijkt. Een succesvol voorbeeld is drukkerij De Hoop, waar het *Contactblad* wordt gedrukt. De Hoop is een leerwerkbedrijf voor mensen die (vooralsnog) niet in een reguliere baan kunnen werken. In dit nummer maakt u kennis met dit mooie bedrijf.

Tot slot wil ik Fleur hartelijk bedanken voor haar geweldige bijdrage aan het *Contactblad* de afgelopen jaren (gelukkig blijft ze de puzzel voor ons maken) en tegelijkertijd wil ik Karel Greven van harte welkom heten in de redactie!

DAVID VAN LENNEP

Inhoudsopgave

Een zonnig dagje Paleis Soestdijk

De vrijwilligersdag op zaterdag 26 mei bij Paleis Soestdijk was een groot succes. Toen het aantal aanmeldingen de driehonderd overschreed, ontstonden er wel wat logistieke uitdagingen, maar dat is helemaal goed gekomen. We geven u een greep uit de reacties

De Hoop is mijn veilige plek!

We gunnen u een kijkje achter de schermen van drukkerij De Hoop in Dordrecht, de drukkerij waar uw *Contactblad* gedrukt en aan u verstuurd wordt. Een drukkerij, is daarover iets bijzonders te vertellen? Zeer zeker! Leest u maar!

‘Omdat ik het ontzettend leuk vind’

Tijdens de Ridderdag op zaterdag 24 juni kreeg Marga Korswagen de medaille van St Jan. Een uitzonderlijke onderscheiding voor een bijzonder lange loopbaan als Johanniter vrijwilliger bij de vakantieweken. In dit artikel vertelt zij er meer over

En verder

6 De praktijk • 10 Te doen in • 12 Nog nooit de zee gezien • 13 Gedicht • 14 AVG • 15 Mantels en mooie woorden • 18 Varen op de Kaag • 20 Puzzel • 21 Korte berichten • 23 Agenda, Spelduitreikingen • 24 In contact met...

➤ Een zonnig dagje Paleis Soestdijk

De vrijwilligersdag op zaterdag 26 mei bij Paleis Soestdijk was een groot succes.

Toen het aantal aanmeldingen de driehonderd overschreed, ontstonden er wel wat logistieke uitdagingen, maar dat is helemaal goed gekomen. Een greep uit de reacties.

.....
'Middels deze mail wil ik u en alle vrijwilligers van de Johanniterstichting heel hartelijk bedanken voor de uitstekend georganiseerde dag op paleis Soestdijk en daarna de High Tea. Wij hebben het zeer gewaardeerd. Hartelijke groeten van Corrie en John Veraa en Mimmie Welgraven uit Bennekom'

.....
'Prachtig weer, een heel grote opkomst, en een fantastisch georganiseerde vrijwilligersdag hebben deze dag tot een groot succes gemaakt. Jou komt, samen met jouw kantoorgenoten, alle eer toe! Wat een goed idee om dit op Paleis Soestdijk te doen. Jullie hebben aan alles gedacht... Om maar iets te noemen: de rondleiding op Soestdijk, een heerlijk knapzakje met prachtig Johanniter servetje en als afsluiting een fantastische High Tea in de Emmakerk met als toegift een zakje met

Lathyrus zaadjes. Het kon niet op. Werkelijk een mooie dag voor alle vrijwilligers! Wij willen jullie allen heel hartelijk danken voor deze dag. Hartelijke groeten, Alexander en Alexandra Schimmelpenninck'

.....
'Wat hebben wij, de gastvrouwen van de Polikliniek Dronten, genoten van deze prachtige vrijwilligersdag. Wat een goede organisatie, prima verzorging eten en drinken. Erg leuk het lunchpakket in een knapzak van een unieke Johanniter-doek. De rondleiding was indrukwekkend en goede gidsen met hun mooie verhalen. De tuinen waren natuurlijk geweldig en mede door het mooie weer een genot om daar te wandelen. De afsluiting met de High Tea was super gezellig. Bij het afscheid nog een zakje gekleurde Lathyrus zaadjes. Onze complimenten voor deze

heerlijke dag. Hierbij nog een foto van ons groepje op het koninklijk bordes. Met vriendelijke groeten, Ineke Loekenbach, namens de gastvrouwen Polikliniek Dronten''Terug van Paleis Soestdijk... Ontzettend leuke dag gehad, bedankt voor alles! Super verzorgd, voor herhaling vatbaar;). Gerriet'

.....
'Genoten van een fantastische mooie en zeer goed georganiseerde dag. Mijn dank daarvoor. Adri Barendse van der Ham'

.....
'Heel hartelijk dank voor de prachtige middag 'op Soestdijk' en in de kerk. Wat heb ik genoten. De ontvangst was hartverwarmend: een knuffel van Lidwien, met een ruim voldoende lunchpakket, ruim de tijd om in het park rond te wandelen, koffie te drinken, nog een koffie te drinken, de

rondleiding in het paleis was een eye opener. Wat een wonderlijk leven, daar op dat paleis, ooit. Toen de bijeenkomst in de kerk met woorden van dank aan de vrijwilligers en dan een zeer uitgebreide high tea, zo lekker, zo goed verzorgd en zo gevarieerd. Onder-tussen gebabbeld met verschillende vrijwilligers en ontdekt dat er zulke lieve betrokken mensen bij de organisatie horen die graag over hun vrijwilligerswerk praten. Mooi was dat! Daarna de lange terugtocht naar het hoge noorden, in de zon, met een hoofd vol mooie ervaringen en gedachten. Ineens bedacht ik dat de lathyrus aan mij voorbijgegaan is. Ik had er (wellicht vanwege die mooie gedachten) niet meer aan gedacht. Het gebaar, de lievelingsbloemen van de voormalige koningin, alleen al was prachtig. Nogmaals hartelijk dank voor de bijzondere

ervaring van gistermiddag. Hartelijke groet, Helena'

.....
'Heel hartelijk dank voor deze geweldige dag! Hulde aan allen die zich hiervoor hebben ingezet! Hartelijke groet, J.C. van den Brink-van der Hoeven'

.....
'Vanuit Rustoord hadden 7 vrijwilligers zich aangemeld voor deze dag. Met de DSV-bus (met dank aan de directie), vertrokken we om 10 uur vanuit Lisse, wat op zich al een feest was zo met elkaar in de bus. Otto, de chauffeur, reed ons naar Soestdijk. Bij de entree kregen we een knapzak aangereikt met daarin een lichte lunch. We kregen een groepsnummer opgespeld en onze groep moest zich om 12 uur melden voor de rondleiding in het voormalige Paleis. In alle vertrekken en zalen vertelden suppoosten mooie verhalen en

anekdotes, het was erg leuk, interessant en leerzaam. In de Orangerie kregen we te drinken en konden we even bijkomen van de wandeling door het prachtige park. Daarna ging iedereen te voet naar de Emmakerk te Soest en daar werden we welkom geheten door de voorzitter van Johanniter Nederland en werd iedereen bedankt. Waar zouden we zijn in Nederland zonder vrijwilligers?! Ruim 300 dames en heren vulden de kerk. Tenslotte stond er een High Tea klaar, heerlijke hartige en zoete hapjes, allerlei drankjes genoeg voor iedereen het was in een woord geweldig! Het was een tropische dag en prima verzorgd. Moe en voldaan keerden we huiswaarts waar we om 5 uur arriveerden bij zorgcentrum Rustoord Lisse. Met dank aan Johanniter Nederland voor de uitnodiging een hartelijke groet namens de vrijwilligers uit Rustoord - Lisse (Otto, Ineke, Nel, Cathrina, Anita, Ineke, Sarie) We hebben intens genoten van deze mooie verzorgde dag.' ➤

► De mantelzorger en het sandwichgevoel

Mantelzorg, we hebben er allemaal min of meer mee te maken, of gehad. Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau verleent een mantelzorger, dat is dus geen professionele zorgverlener, hulp aan een hulpbehoevende uit de directe sociale omgeving gedurende minimaal drie maanden, acht uur per week. Mooie definitie, maar wat betekent het om mantelzorger te zijn, wat komen zij tegen, welke eisen worden aan hen gesteld, hoe gaan zij daarmee om, hoe houden zij dit vol?

Ouderen onder u kennen ongetwijfeld nog het verschijnsel van de inwonende opa of oma. In die tijd was het vanzelfsprekend dat kinderen op hun beurt voor hun ouders gingen zorgen. De komst van bejaardenhuizen, later verzorgingshuizen, veranderde dat; soms al op zestigjarige leeftijd verhuisde men op eigen initiatief naar zo'n instelling: gezellig als ouderen onder elkaar en goed verzorgd. Die kosten waren niet meer op te brengen, dus verzorgingshuizen verdwenen. De participatie samenleving brak aan en eigenlijk zijn we weer terug bij af. Nu nemen verpleeghuizen alleen zeer ernstige gevallen op, de zorg thuis is veel intensiever geworden en er wordt aanzienlijk meer van mantelzorgers verwacht.

Partners

Het leven met en zorgen voor een dementerende partner is zwaar. Emotioneel vooral, omdat degene op wie je ooit verliefd werd onherkenbaar verandert en alles wat je vroeger samen deed, daar sta je nu alleen voor. Samen de huishoudelijke zorg, de financiën, die armen om je heen als je het even niet zag zitten, dat is weg, voorgoed. Wat er voor in de plaats komt is 24 uur per dag zorg en waakzaamheid, verdriet om de toekomst die je je heel anders had voorgesteld en de allesbeheersende vraag 'kan ik het volhouden, wat gebeurt er met hem/haar als ik er niet meer ben?'

Kinderen

De zorg voor ouders begint vaak met boodschappen doen, administratie, schoonmaak, mee naar het ziekenhuis. De rollen ouders en kind keren geleidelijk om, de zorg neemt toe. Uit liefde voor elkaar gebeurt dat min of meer vanzelfsprekend, lastiger wordt het als de relatie nooit echt goed was. Zorg voor ouders is vaak nodig in een tijd dat er topdrukke is in het eigen gezin, opgroeiende kinderen, werk, eigen zorgen en dagelijkse beslommeringen... en dan komt er ineens zo'n zware taak bij, die vaak lastig te delen blijkt met broers en zussen die soms wat verder weg wonen. Daar komt nog bij dat de situatie van de ouders niet verbetert naarmate ze ouder worden, de hulp wordt alleen maar intensiever. De mantelzorger voelt zich als een sandwich, ingesloten door belangen: ouders, gezin, werk en het sociale leven. Het is ondoenlijk om alle ballen in de lucht te houden, toch probeer je het, met als gevolg het gevoel op alle fronten tekort te schieten. Het leven wordt stressvol, agressie dreigt een uitlaatklep te worden.

Overbelasting

Zomaar wat voorbeelden uit de dagelijkse praktijk van mantelzorgers. Er zijn talloze andere, vaak ook zeer complexe, voorbeelden van intensieve mantelzorg voor familieleden en kinderen te noemen die diep ingrijpen in het leven van alledag. Uit onderzoek blijkt dat 1 op de 5 mantelzorgers overbelast is. Geen wonder, ze maken vaak werkweken van 80 uur,

daarnaast weegt ook de persoonlijke betrokkenheid zwaar. Vaak is mantelzorg in eerste instantie niet de eigen keuze maar kwam het toevallig zo het beste uit. En natuurlijk, voor de buitenwereld gebeurt mantelzorg ogenschijnlijk moeiteloos, want hulp verlenen is fijn en dankbaar. Maar het maakt ook moe, zelfs doodmoe als het eigen leven daardoor ernstig uit balans raakt. De dagen zijn soms zo zwaar dat niets nog leuk lijkt. Het risico van een burn-out ligt op de loer.

Hulp vragen

Hoe houd je dit vol? Allereerst door goed voor jezelf te zorgen, want dan kun je ook goed voor de ander zorgen. En grenzen stellen, dus heel duidelijk zijn over wat je kunt, wilt, mag en nodig hebt. En hulp vragen, hulp blijven vragen want 'hulp vragen is een daad van kracht en niet van zwakte'. Je wilt toch niet gaan horen bij die 40 procent van de mantelzorgers dat na twee jaar ernstige depressieve klachten ontwikkelt?

Dag van de mantelzorg

Mantelzorg staat hoog op de agenda van onderzoekers, hulpverleners en media. Terecht, want mantelzorgers vormen het cement van de zorg in ons land. Niet voor niets is 10 november uitgeroepen tot de Dag van de Mantelzorg!

Mezzo

Inmiddels zijn al heel wat initiatieven ter ondersteuning van de mantelzorger ontwikkeld. Zo is Mezzo een 'landelijke vereniging die opkomt voor en de belangen behartigt van iedereen die belangeloos zorgt voor een naaste'. Op hun website www.mezzo.nl vind je tips, informatie, advies en ervaringsverhalen, er is een mantelzorglijn (10ct p/m) voor vragen en ondersteuning.

Informatie en ondersteuning

Maria Grijpma en Inge Jager schreven het boekje 'Klein geluk voor de mantelzorger'. Het boekje 'biedt de vier miljoen mantelzorgers die Nederland rijk is allerlei mogelijkheden om goed voor zichzelf te zorgen'. De website www.ikwoonleefzorg.nl biedt praktische informatie en na wat speurwerk zijn er nog veel van dergelijke initiatieven te vinden.

Grenzen bewaken

Mantelzorg voor een dierbare doe je niet alleen, kán je niet alleen, er zijn grenzen die je zorgvuldig moet bewaken wil je het vol kunnen houden. Gelukkig dringt dit ook langzaam tot de politiek door. De waarde van verzorgingshuizen wordt steeds vaker gehoord... ➔

JOKE BOS

➤ De Hoop is mijn veilige plek!

*We gunnen u op deze bladzijden een kijkje achter de schermen van drukkerij De Hoop in Dordrecht, de drukkerij waar uw **Contactblad** gedrukt en aan u verstuurd wordt. Een drukkerij, is daarover iets bijzonders te vertellen? Zeer zeker! Leest u maar!*

De Hoop GGZ is een christelijke instelling voor hulp bij psychische en verslavingsproblemen met meerdere locaties in het land. Hun motto is 'mensen op weg helpen naar een nieuw leven door betrokken en deskundige zorg met een hoopvol toekomstperspectief'. En dat maakt De Hoop waar, want naast zorg heeft de instelling ook leerwerkbedrijven in diverse richtingen, waar cliënten onder goede begeleiding een vak kunnen leren dat hen ligt, om daarna voldoende toegerust een baan te zoeken en (soms gedeeltelijk) in hun eigen onderhoud te voorzien. Want werk helpt om de eigenwaarde terug te krijgen!

Drukkerij De Hoop is zo'n leerwerkbedrijf, maar denk vooral niet dat het daar soft aan toe gaat, of dat het bedrijf in stand blijft dankzij subsidies. De drukkerij is een normaal bedrijf dat functioneert als alle andere: er wordt volgens ARBO regels gewerkt, het voldoet aan alle milieueisen en is FSC gecertificeerd (voor de offsetplaten worden geen fotochemische middelen gebruikt, inkt op plantaardige basis, recycling). Het bedrijf levert hoge kwaliteit drukwerk, is concurrerend en er wordt winst gemaakt. En dat gebeurt allemaal met zes vaste medewerkers die met elkaar zo'n zestien 'gasten' per jaar begeleiden!

Hoe spelen ze dat klaar? Leo Blaak en Marco Lagarde vertellen daar graag over. Zij vormen de bedrijfsleiding, zorgen dat er orders binnenkomen, onderhouden contacten met klanten en de GGZ, verzorgen de administratie, bewaken levertijden, zorgen voor het personeel. Duizendpoten dus, die de touwtjes stevig in handen hebben en alle ballen in de lucht weten te houden. Ze noemen zichzelf medewerkers, net als hun collega's en gasten in de drukkerij.

Drukkerij De Hoop is de eerste drukkerij in Nederland die alcoholvrij ging werken, Leo verduidelijkt: 'Dat was heel belangrijk, want wij werken met mensen die net zijn afgekickt. Wat wij hier doen is beslist geen dagbesteding, wij zorgen voor vakkennis en begeleiding bij het werk en wij helpen bij het aanpassen van het gedrag. Wij krijgen gasten binnen die jarenlang niet, soms nooit hebben gewerkt. Dan is een baan een hele omschakeling, want naast motivatie om je leven weer op het goede spoor te krijgen en je werk goed te doen, is op tijd komen, collegiaal gedrag en afspraken nakomen minstens zo belangrijk. Lukt dit en kunnen we een werkgever overtuigen van de kwaliteit van een

potentiële werknemer, dan kan hij/zij direct daar aan de slag, want wij zijn een moderne drukkerij met de laatste technische snufjes en voldoen aan alle eisen.'

'De gasten die via de GGZ bij ons binnenkomen zijn afgekickt van alcohol en/of drugs, met psychosociale problemen, maar ook mensen met een burn out. Soms krijgen we via justitie mensen binnen die hier hun taakstraf uitvoeren. Allereerst kijken we naar: wat wil je en wat kun je aan? Dat laatste is vooral belangrijk, want bij de bediening van deze machines is uiterste voorzichtigheid geboden. Zien we mogelijkheden, dan gaat de gast in de drukkerij aan de slag met eenvoudige klusjes onder begeleiding van een ervaren medewerker. Gaat dat goed dan volgen nieuwe opdrachten, net zo lang tot ze het vak onder de knie hebben en alle machines kunnen bedienen. Naast de drukkerij hebben wij een ontwerpafdeling. Ook daar vind je gasten die met hun creatieve gaven mooie producten maken en zichzelf verder ontwikkelen. Complimenten daarbij zijn heel belangrijk, ze bevorderen het gevoel van eigenwaarde.'

'Om dit werk te kunnen doen heb je medewerkers nodig die hart hebben voor deze doelgroep, die er een eer in stellen hun medemens op weg te helpen naar een betere toekomst. Dat vraagt veel van ze, want soms zijn levensverhalen zo heftig, die laten je niet een, twee drie los. Dat relateert vaak je eigen zorgen. Je moet er als medewerker tegen kunnen dat je steeds van je werk gehaald wordt, dat je x-keer hetzelfde uit moet leggen, dat je alert bent, maar toch aan het eind van de dag je productie haalt. Waar een andere drukkerij tien uur voor rekent, zullen wij voor dezelfde prijs misschien twaalf uur nodig hebben. Dat kan, omdat wij genoeg nemen met een lagere winst. Maar onze klanten weten dat wij ons altijd houden aan de afgesproken levertijd, ook bij spoedopdrachten!'

'Wij kunnen van het afgelopen jaar minstens vijf succesverhalen noemen, maar wij hebben niet alles in beeld. Het contact wordt vaak verbroken omdat men zich ongemakkelijk gaat voelen met deze situatie als achtergrond. Maar wat mooi is het als we ze zien vertrekken met een baan, dat geeft zo'n goed gevoel! En we hebben hier zelfs een gast die na zes

jaar een collega wordt met een vast contract! 'De Hoop is mijn veilige plek', horen we onze gasten vaak zeggen. Want deze plek stimuleert hen om het beste uit zichzelf te halen, om verder te gaan op de ingeslagen weg naar een betere toekomst. Om weer op eigen benen te kunnen staan en... zo hun eigen veilige plek te realiseren!' ➤

JOKE BOS

➤ De Hoop

Man van 50 jaar met beperkte verstandelijke vermogens, analfabeet, werkt hier nu 16 jaar en zal hier ook blijven, want een reguliere baan zit er voor hem niet in. De Hoop is zijn thuis.

Bas is afgekickt van een jarenlange verslaving, hij heeft een goed verstand en zin om te werken. In korte tijd kan hij al veel ingewikkelde machines bedienen. Vandaag moest hij om één uur beginnen, hij was er al om halfelf!

Sander heeft ernstige psychische klachten waardoor hij een volledige baan niet aankan. Hij werkt halve dagen op de ontwerpafdeling, is creatief en doet prima werk en voorziet zo zelf voor een deel in zijn onderhoud.

Karsten heeft ADD en erg depressieve fases. Het werd steeds erger, hij kwam zijn bed niet meer uit. Hij kwam bij De Hoop terecht en ging werken bij De Hoop bouw. Hij haalde zijn diploma heftruckchauffeur en werkt inmiddels in een magazijn van een extern bedrijf. Hij gaat er financieel behoorlijk op vooruit, maar nog fijner vindt hij het dat hij dit werk aankan en weer deel uitmaakt van de maatschappij. ➤

Er is zoveel te doen en te zien in Nederland. In deze rubriek geven wij u tips en ideeën voor uitstapjes die ook leuk zijn om samen met een oudere of (klein)kinderen te doen en die, mits anders vermeld, goed toegankelijk zijn voor rolstoelen.

➤ Leeuwarden

We gingen naar Leeuwarden om de Europese Culturele Hoofdstad 2018 te zien. We reden langs toeristische hotspots als Staphorst en Giethoorn, langs historische plaatsen zoals het Pauperparadijs Frederiksoord.

En langzaam werd het land vlakker, het uitzicht wijds en de boerderijen statiger. We naderden niet alleen de Culturele Hoofdstad van Europa maar ook een van de oudste steden van Noord Nederland waar de geschiedenis teruggaat tot in de verre Romeinse oudheid. En een stad met meer beroemde Nederlanders dan je zo op het eerste oog denkt.

Escher

We parkeerden in de centraal gelegen parkeergarage Zaailand, onder het Wilhelminaplein. Dit plein is de gezellige uitvalsbasis van waaruit we Leeuwarden gaan ontdekken. Aan het plein ligt het indrukwekkende Fries Museum. Tot 28 oktober is er een overzichtstentoonstelling van de in Leeuwarden geboren M.C. Escher te zien. Het museum schrijft over de tentoonstelling Escher op Reis: 'De reis begint in het grauwe platte Nederland en voert je mee naar de zon en de bergen van de Méditerranée. Eschers reislust blijkt bepalend voor zijn artistieke ontwikkeling. De schetsen die hij onderweg maakte, zijn de inspiratie voor de topstukken waarin hij jaren later de werkelijkheid naar zijn hand zette.' We hadden gelukkig het advies om vooraf online kaartjes te kopen opgevolgd en genoten van het altijd weer intens fascinerende werk van deze wereldberoemde graficus.

Lunch

Via de Oude Doelensteeg liepen we naar de bruisende Nieuwestad. De hele binnenstad van Leeuwarden is een autoluw wandelgebied. We slenterden ontspannen langs de vermakelijke 3D straattekeningen. Aan de Nieuwestad barst het van cafeetjes en terrassen. We lunchten bij De Waag. Dit uit 1590 daterende gebouw

was eeuwen het middelpunt van de op het Waagplein gehouden markten. Nu is het een café met een terras dat goed uitzicht geeft op de historische gevels aan beide zijden van de Nieuwstad. Helaas kwamen we er te laat achter dat de wc's slechts via een steil trappetje te bereiken zijn. Die bereikbaarheid is in het Fries Museum en de parkeergarage Zaailand beter op orde.

Winkelstraat

We wandelden richting de Kleine Kerkstraat. Deze winkelstraat werd in 2010 en in 2012 verkozen tot de leukste winkelstraat van Nederland. Het is ook echt een heel gezellig straatje met veel verschillende winkeltjes waar de grote ketens en telefoonwinkels gelukkig ontbreken. Bij het begin van deze winkelstraat staat een beeld van een andere beroemde Fries: oud-minister en Kamervoorzitter Anne Vondeling.

Scheve toren

De Kleine Kerkstraat komt uit op het Oldehoofster Kerkhof waar elke zaterdag om 14:00 uur de Culturele Hoofdstad-toer start. Aan dit plein staat Leeuwardens eigen versie van de scheve toren van Pisa: de Oldenhove. In 1529 is men op de Oldenhove begonnen met de bouw, dit is waarschijnlijk het oudste stukje van Leeuwarden want al in het jaar 100 was op deze plaats een bewoonde terp. Het plan was een enorme kerk te bouwen met een toren van ruim 120 meter hoog. Het moest de hoogste toren van Noord-Nederland worden. Zover is het nooit gekomen. Al snel tijdens de bouw begon de toren scheef te zakken. Met allerlei steunberen is nog geprobeerd de zaak recht te krijgen. Vergeefs. Nu rest van deze ambities slecht een hoekige toren van 48 meter. De eerste verdieping is met een

lift te bereiken. Daar wordt een multimediale presentatie vertoond die het verhaal van deze scheve toren vertelt. Het dak, dat alleen met een trap te bereiken is, biedt een geweldig uitzicht over de oude stad.

Keramiëkmuseum

Aan de overzijde van het Oldehoofster kerkhof ligt het Keramiëkmuseum Prinsessehof. Het is het 18de-eeuwse stadspaleis van Maria Louise van Hessen-Kassel, prinses van Oranje Nassau. Zij was de weduwe van Johan Willem Friso van Nassau-Dietz, Prins van Oranje en stadhouder van Friesland. De prinses, door de Leeuwarders Marijke Meu genoemd, woonde hier van 1731 tot 1765. Tijdens haar leven verzamelde ze al porselein. Nu is er een museum gevestigd met een collectie die loopt van het mooiste oude Chinese porselein tot het modernste Nederlandse design. Bijzonder is ook de Nassaukamer, de eetkamer van Maria Louise die geheel in 19e-eeuwse stijl is ingericht. In de 19e eeuw was dit paleis verdeeld in drie woonhuizen en in het middelste daarvan is in 1898 M.C. Escher geboren. Zo komt alles samen.

Mata Hari

We dwalen verder door de pittoreske oude binnenstad die doorsneden wordt door een lange gracht. We volgen die gracht en lopen langs het Nauw, de Groenmarkt en de Bierkade naar de Kelders. Daar heeft de gracht een klein stukje met werfkelder, vergelijkbaar met die van Utrecht. Aan de Kelders stond het geboortehuis van Mata Hari. Wie kent niet het spannende verhaal van deze exotische danseres die door de Fransen is veroordeeld als spion en in 1917 werd gefusilleerd.

Gevangenis

Via een grote boog lopen we over de Turfmarkt waar we in het tot grand café omgebouwde Postkantoor onze voeten rust geven en thee drinken. Voor de mannen onder ons is een bezoek aan de wc's de moeite waard want daar staat nog de oude postkuis. Over kluizen gesproken, na de thee bezoeken we de Blokhuispoort. Tot 2007 was hier de gevangenis van Leeuwarden. De beroemdste bewoner was ongetwijfeld Age M. die met zijn 'thermische lans' menig kluis kraakte. Ook de Blokhuispoort was niet veilig voor Age want in 1974 wist de meester-kraker te ontsnappen. Door hulp van buitenaf was hij in het bezit gekomen van een snijbrander waarmee hij de tralies van zijn cel doorbrandde. Nu zijn in de cellen van het complex een hostel, winkeltjes en kleine bedrijfjes gevestigd, er is een café De Bak en een Culturele Hoofdstad informatiepunt.

Heerlijke dag

We besluiten de dag op het terras voor het Catshuis. In deze voormalige rijke koopmanswoning is nu een hotel gevestigd. De lage zon verwarmt ons terwijl we nog nagenieten van een heerlijke dag in deze verrassende stad. Als dit bezoek ons één ding heeft geleerd, dan is het dat één dag Leeuwarden veel te kort is voor alle bezienswaardigheden die deze stad rijk is. 🍷

KAREL GREVEN

➤ Nog nooit de zee gezien

‘Dit is waar je het voor doet’, schrijft Silvia Kattevilder, die sinds 2013 werkt als vrijwilliger bij Bavo Europoort in Rotterdam, waar zij onder andere maatje van een patiënt is. Lees het bijzondere verhaal dat Silvia hierover schreef.

Mijn patiënt verblijft in een kliniek voor volwassenen, waar zo’n 27 patiënten zitten met een ernstige psychiatrische problematiek. Zij hebben elk hun eigen kamer en er is een gemeenschappelijke huiskamer met een grote keuken. Er is 24 uur per dag begeleiding aanwezig.

Op stap met patiënt

Elke week kiezen wij iets leuks uit om te gaan doen, variërend van een bezoekje aan Diergaarde Blijdorp, bowlen, een keertje naar de bioscoop of een shopping-dag in het centrum van Rotterdam. Zelfs een dagje naar Delft stond al op het programma. De patiënt was er nog nooit geweest, en het werd een succes. Alle nieuwe indrukken... zij keek haar ogen uit en zoog alles als een spons in zich op. Zo leuk om te zien.

De dag van haar leven

Maar goed, wat doe je bij 30 graden? Juist, je gaat naar het strand! Toen ik dit aan mijn patiënt voorstelde, keek zij mij met grote ogen aan: ‘Naar het strand?’ Toen ik doorvroeg, kwam ik erachter waarom zij zo verbaasd keek. Zij was nog nooit naar het strand geweest, had nog nooit van Scheveningen of andere strandplaatsen gehoord, wist niet wat het betekende om over de boulevard te lopen en een visje te eten! Dit had best impact op mij en ik besloot met haar naar Scheveningen te gaan en haar de dag van haar leven te bezorgen.

Zon, zee en strand

Op Scheveningen aangekomen, bleef zij even op de boulevard stil staan, keek naar het water, sloot toen

haar ogen en zei: ‘Heerlijk’. Dit is voor velen vanzelfsprekend om te doen, maar niet voor mijn patiënt. Wij hebben toen een lange strandwandeling gemaakt met de voetjes in het water. Toch best wel vermoeiend en warm, maar geen nood. Hup, broekspijpen omhoog en tot onze knieën in de golven afkoelen. Ik zag hoe zij steeds dieper de golven in durfde en ervan genoot. Wat heerlijk om te zien hoe blij je iemand kunt maken met zon, zee en strand. En eerlijk gezegd was het voor mij ook geen straf.

Een dag zonder stemmen

Daarna lekker op een terrasje uitgerust met een drankje en een portie kibbeling. En toen viel mij op dat zij de hele tijd geen last had van (negatieve) stemmen of onrust. Zij genoot simpelweg van haar omgeving, ondanks de voor haar nieuwe en vele prikkels. Aan het einde van de dag waren we allebei doodmoe, maar wel voldaan. Missie geslaagd!

Een wereld van verschil

Wat is het mooi om te zien, hoe je met zo iets simpels als een stranddag iemand zo blij kunt maken. Het deed mij denken aan mijn eerste kennismaking met Scheveningen. Maar wat voor ons al heel gauw als vanzelfsprekend wordt gezien, is voor vele patiënten een wereld van verschil. Wij zijn in ons drukke leven dit uitje alweer snel vergeten, zij kunnen hier nog heel lang op teren. Misschien zouden wij hier iets vaker stil bij moeten staan... ➤

SILVIA KATTEVILDER

➤ Zwaluwenliedje

*Vaarwel, vaarwel o zwaluw
rep u naar warmer landen;
de zomer is vervlogen,
de grote reis begonnen,
en pijlsnel gaat het Nijlwaarts.
Vaarwel, vaarwel o zwaluw
wij hier kunnen niet weten
of gij ginds in Egypte
door ibis en flamingo
soms scheef wordt aangekeken
– bijwoners, vreemdelingen –
of welkom wordt geheten.*

*Hoe de ontvangst mag wezen,
de Nijl zij u goedgunstig
met dikke groene muggen.
Maar als het zuidenwind wordt,
kom terug, kom terug o zwaluw,
keer weder uit den vreemde;
maak dat wij u weer dapper
zien scheren langs het water,
zien metselen aan de dakrand
het nestje voor het legsel;
en horen hoe gij kwetterend
de grote zomer aanzegt.*

IDA GERHARDT VERZAMELDE GEDICHTEN 604

Ongetwijfeld heeft u gehoord van de nieuwe Europese privacywetgeving die dit voorjaar is ingegaan. Ook Johanniter Nederland heeft hiermee te maken.

En u als relatie van Johanniter Nederland dus ook.

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van kracht. Het doel van deze wet is de privacy van burgers beter te beschermen. Inwoners van de Europese Unie mogen nu op elk moment bij elk bedrijf opvragen welke gegevens dat bedrijf van ze heeft. Bovendien hebben ze het recht om 'vergeten' te worden. Dat betekent dat de persoonsgegevens gewist moeten worden als daarom wordt gevraagd.

Johanniter Nederland registreert gegevens van onder andere vrijwilligers en vakantiegasten, dus ook wij hebben maatregelen moeten nemen om aan deze wet te voldoen. We hebben bijvoorbeeld een nieuwe privacyverklaring gemaakt waarin per doelgroep staat beschreven welke gegevens wij bewaren en met welk doel. Deze verklaring is te vinden op onze website, onder de kop 'Doelstelling'.

Ook hebben wij nieuwe procedures ontwikkeld om de gegevens die wij verwerken nog beter te beschermen. Vooral bij de vakantieweken is dat belangrijk, want informatie over gezondheid valt onder de zogenaamde 'bijzondere persoonsgegevens', net als informatie over godsdienst, ras of politieke voorkeur. Deze gegevens mogen alleen vastgelegd worden als dit noodzakelijk is voor het doel. In het geval van de vakantieweken moeten wij immers informatie over de gezondheid van onze gasten hebben om ze de juiste zorg te kunnen bieden. Maar vanaf dit jaar worden deze bijzondere persoonsgegevens na afloop van de vakantie vernietigd. De regels voor wie toegang heeft tot deze informatie zijn flink aangescherpt.

Ook van Johanniter vrijwilligers verwerken wij persoonsgegevens, te weten: uw naam, adres, telefoonnummer, e-mail adres, geboortedatum, de instelling waar vrijwilligerswerk wordt verricht, de datum van in dienst treden als vrijwilliger en in geval van declaraties ook het bankrekeningnummer.

Deze gegevens hebben wij nodig voor de volgende doeleinden: Toesturen van het *Contactblad*, uitnodigingen voor vrijwilligersdagen en andere evenementen, spelduitreikingen, verzekeringen, declaraties.

Bij de huidige Johanniter vrijwilligers hebben wij de persoonsgegevens ontvangen van de instelling waar u vrijwilligerswerk doet of van de coördinator. Wij zullen komende tijd met alle instellingen en met de zelfstandige vrijwilligersgroepen een 'verwerkers-overeenkomst' afsluiten, waarin wordt vastgelegd dat Johanniter Nederland zorgvuldig met deze gegevens zal omgaan en ze alleen zullen worden gebruikt voor de hierboven omschreven doeleinden. Nieuwe vrijwilligers moeten voortaan expliciet toestemming geven aan de instelling of coördinator om persoonsgegevens met Johanniter Nederland te delen.

Uw persoonsgegevens bewaren wij zolang als u bij ons staat ingeschreven als vrijwilliger. Als u dit niet wilt, kunt u dit doorgeven aan uw coördinator. Op zijn/haar verzoek zullen wij dan uw persoonsgegevens uit ons bestand verwijderen. Dat betekent helaas ook dat wij u niet meer van dienst kunnen zijn, dat u geen Johanniter vrijwilliger meer bent en dat u geen *Contactblad* of andere informatie meer van ons ontvangt. 📧

Als u nog vragen heeft, laat het ons weten!

➤ Mantels en mooie woorden

Zoals elk jaar rond de naamdag van Sint Jan, vond 23 juni de Ridderdag plaats. Dit is een ceremoniële bijeenkomst voor leden van de Johanniter Orde en Johanniter vrijwilligers.

In de ochtend was er een dienst in de kapel van Slot Zeist met daarin een toespraak door de voorzitter van Johanniter Nederland, Aernout van Citters. Tevens werden daar nieuwe leden van de Johanniter Orde geïnstalleerd. Ook kan tijdens de Ridderdag de medaille van St Jan uitgereikt worden aan een Johanniter vrijwilliger die zich gedurende lange tijd uitzonderlijk heeft ingezet. Dit jaar viel deze eer te beurt aan Marga Korswagen. Tijdens de uitreiking werd Marga toegesproken door Aernout van Citters.

'Het zit in je bloed'

Aernout vertelde dat Marga sinds 1986 jaarlijks ononderbroken actief is geweest tijdens één of meerdere vakantieweken is geweest. In totaal ging zij maar liefst 45 keer mee, als verplegende en hoofdverplegende. Ook is ze vaak bij de vrijwilligersdagen aanwezig, net als bij een van de Commanderingen en ze heeft onlangs actief meegedacht met de herijking van de vakantieweken. Er kan altijd op haar gerekend worden, ze draagt nieuwe vrijwilligers aan en onder meer haar inzet, warme betrokkenheid, deskundigheid en begeleiding van

verzorgenden heeft ieders hart gestolen. Naast haar activiteiten als Johanniter vrijwilliger zet Marga zich ook in voor andere kwetsbare mensen in haar omgeving. Aernout: 'Het zit je in het bloed, zoals wij dat bij jouw moeder ook hebben mogen ervaren. Zij is immers degene geweest die jou jaren geleden enthousiast heeft gemaakt voor de Johanniter vakantieweken. Je verdient ons diepste respect, en daarmee zeker een plekje op de eregalerij met deze bijzondere Johanniter onderscheiding. We hopen natuurlijk ook in de toekomst op jouw betrokkenheid bij onze activiteiten.'

Felicities

Na de dienst wandelde men naar hotel Figi waar er voor de aanwezigen gelegenheid was om het bestuur van Johanniter Nederland te begroeten en, naast de nieuwe leden, Marga te feliciteren. Vervolgens ging iedereen samen op de foto en werd er koffie geschonken, waarbij nog uitgebreid kon worden doorgepraat over deze bijzondere dag. 📸

DAVID VAN LENNEP

➤ 'Omdat ik het ontzettend leuk vind'

Tijdens de Ridderdag op zaterdag 23 juni kreeg Marga Korswagen de medaille van St Jan. Een uitzonderlijke onderscheiding voor een bijzonder lange loopbaan als Johanniter vrijwilliger bij de vakantieweken. Hieronder vertelt zij er meer over.

'Ik was een beetje voorbereid. Op woensdagavond liet mijn man Ruud me via een speciaal mailtje weten dat ik op zaterdag de medaille van St Jan zou ontvangen. De volgende dag ontving ik de officiële brief hierover. Daarvoor had ik echt niets in de gaten gehad, terwijl er toch al verschillende keren contact hierover met Ruud was geweest.

Mijn eerste reactie was: Wow, waarom ik? Want ik doe dit vrijwilligerswerk vooral omdat ik het ontzettend leuk vind.

De dag van de uitreiking was van begin tot eind geweldig. 's Ochtends werd ik thuis opgehaald door Lidwien, de directeur van Johanniter Nederland. Alleen dat al voelde super-de-luxe. Ruud en mijn moeder reden ook mee, het was heel fijn dat zij er ook bij kon zijn. In de kerk kregen we stoelen vooraan, zodat we alles goed konden zien. Na de ceremonie waarin mensen tot ridder geslagen werden, werd mijn naam afgeroepen. Dat was zo'n mooi moment, als ik er aan denk, begin ik weer te stralen. Ik was niet zenuwachtig toen ik daar stond, maar ik moest wel blozen van al het goeds dat over mij gezegd werd. Ik dacht dat het daarna klaar was, maar ik moest toen naast de mensen gaan staan die tot ridder geslagen waren. Alle aanwezigen liepen langs en ik werd door iedereen gefeliciteerd en geknuffeld. Omdat het merendeel wel een keertje mee is geweest met een vakantieweek, kende ik heel veel mensen, vandaar al die spontane reacties. Er werd zelfs gesommeerd niet te lang met mij te praten en door te lopen omdat er anders te veel oponthoud ontstond. Op dat moment voelde ik me wel heel belangrijk ...

In 1986 ging ik voor het eerst mee met een Johanniter vakantieweek, maar het begon eigenlijk allemaal bij mijn moeder. Zij werkte in de thuiszorg en toen ze met pensioen ging, wilde ze zich op een andere manier nuttig maken. Via een advertentie kwam ze bij de Johanniter vakantieweken terecht. In eerste instantie schrok ze zich rot van alle adellijke namen in de staflijst, maar ze is heel goed opgevangen. Ze was zeer enthousiast en vond het ook iets voor mij.

Ik was in die tijd verpleegkundige in het academisch ziekenhuis in Utrecht, waar ik op de afdeling chirurgie, plastische chirurgie en orthopedie werkte. Ik volgde de raad van mijn moeder op en ging ook mee met een vakantieweek. Vre-se-lijk, vond ik het. Ik kreeg twee gasten onder mijn hoede die heel veel zorg nodig hadden. Die moest ik in mijn eentje wassen en aankleden. Als verpleegkundige kon ik infusen aanleggen en dergelijke, maar dit soort dingen had ik niet geleerd. Ik stond daar echt met twee linkerhanden. Verder had ik de pech dat het niet zo klikte met het vrijwilligersteam die week, ik werd totaal niet opgevangen of begeleid. Ze hebben stevig op me in moeten praten om het een tweede kans te geven. Gelukkig was die tweede keer heel leuk en ik werd goed begeleid door de hoofdverpleegkundige. Vanaf dat moment was ik 'om'. Het jaar daarop was ik zelf hoofdverpleegkundige tijdens de week.

Het mooie van de vakantieweken vind ik dat je als vrijwilligers samen van alles doet voor de gasten en er van begin tot eind voor ze bent. Wat me ook raakt is dat de gasten met kleine dingen al zo blij zijn. Elke dag douchen bijvoorbeeld, voor ons is dat normaal, maar voor veel van de gasten een echte luxe.

In het begin ging ik één week per jaar mee, want ik moest er vrij voor nemen. Nu ik niet meer werk,

kunnen ze me bellen om een keertje extra mee te gaan, als HV of gewoon in de zorg, net wat nodig is. Zo'n week is wel super intensief. Vroeger maakten we er elke avond tot in de nacht een feestje van. Nu doe ik het wat rustiger aan en zorg ervoor dat ik voldoende rust krijg. Ik adviseer anderen altijd om dat ook te doen. Als mensen voor het eerst meegaan, neem ik ze onder mijn hoede en beantwoord hun vragen, zodat ze niet dezelfde ervaring krijgen als ik de eerste keer. Ik vind het heel belangrijk dat ze vertrouwd raken, op die manier houd je de mensen vast. Daarnaast vind ik het ook heel leuk om nieuwe vrijwilligers te werven, om mensen enthousiast te maken voor de Johanniter vakantieweken.

In de 32 jaar dat ik meega, zijn er natuurlijk wel dingen gebeurd die wat minder leuk waren, maar vergeleken met die vervelende eerste keer, valt het allemaal wel mee. Het lastigst op dit moment vind ik dat we steeds meer gasten hebben met een hoge

zorgwaarte. Voor vrijwilligers zonder zorgachtergrond wordt het steeds zwaarder. Soms vind ik dat we te veel van ze vragen. Maar een gast weigeren wil je liever ook niet. Eigenlijk zou je twee vrijwilligers moeten zetten op iemand die zo veel zorg nodig heeft. Maar hoe doe je dat dan met de kosten? Wat ook lastig is, is dat het bijna niet meer lukt om verpleegkundigen en verzorgenden te vinden die meegaan als vrijwilliger. Over deze ontwikkelingen maak ik me wel zorgen.

De meest bijzondere ervaring in al die jaren? Ik ben een tijd ziek geweest, daarna mocht ik voor 'spek en bonen' mee met een vakantieweek. Ik was niet ingedeeld, ging als extra vrijwilliger mee, en kreeg de ruimte om alleen dat te doen wat goed voelde. Dit heeft me een duwtje in de richting van herstel gegeven. Ik vind het heel mooi dat deze ruimte mij gegeven is. Als je zo zuinig bent op je vrijwilligers, werkt dat twee kanten op. Nu ben ik weer volop inzetbaar en super tevreden. 🍷

➤ Varen op de Kaag

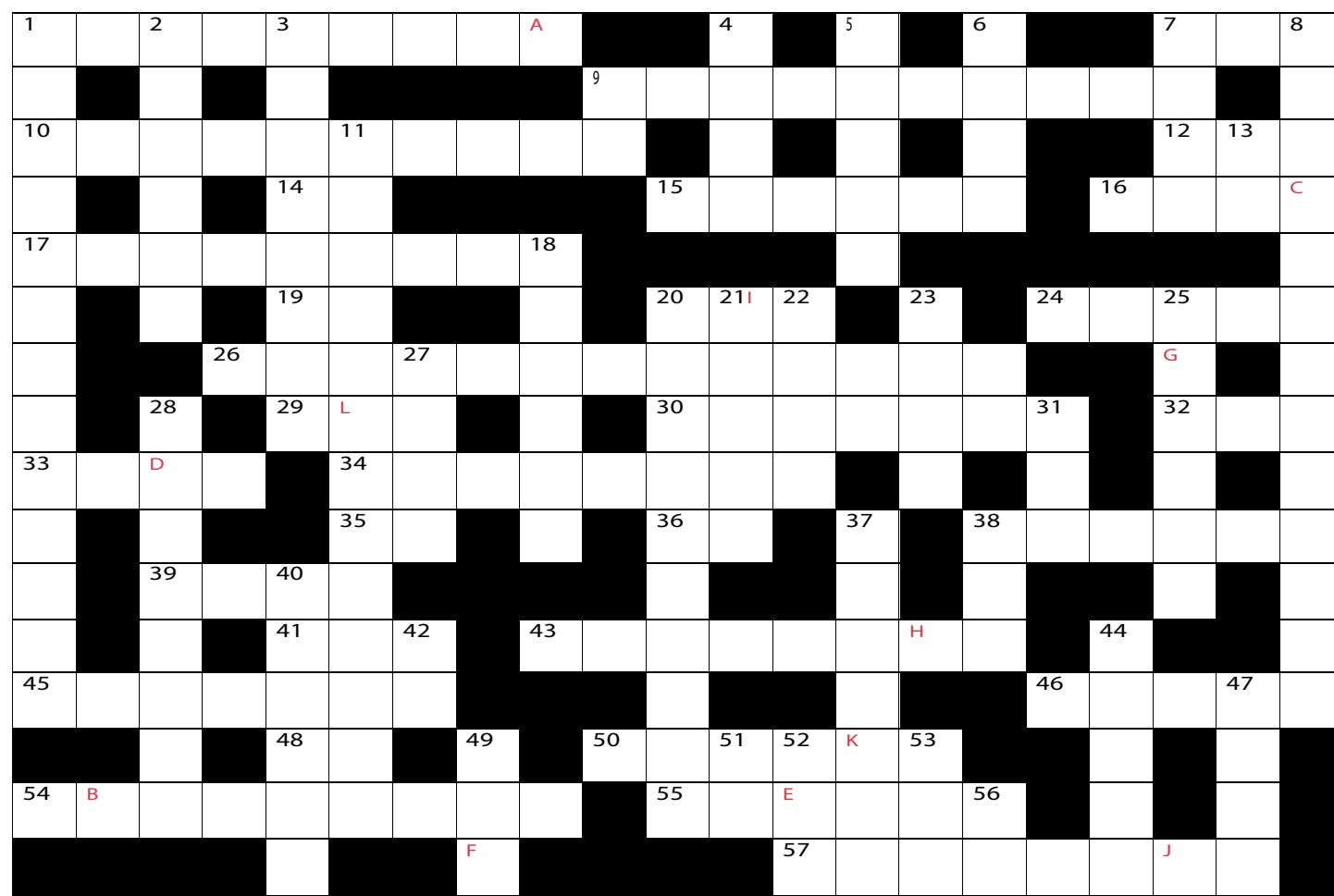
De bewoners van woonzorglocatie Rustoord in Lisse boften: zij maakten op 28 juni deel uit van het personeelsuitje van Johanniter Nederland. Lidwien van der Reep, directeur van Johanniter Nederland, had bedacht dat het leuk zou zijn als je met een personeelsuitje niet alleen je eigen team blij maakt, maar ook anderen. Dat is gelukt!

28 juni was een stralende, zonnige dag. Halverwege de ochtend werden 25 bewoners van Rustoord met rolstoelbusjes opgehaald en naar een opstapplek bij de Kaag gebracht. Hier lag het schip Koningin Juliana klaar. Toen iedereen via het trapje of met de rolstoellift aan boord was gebracht, konden de trossen los. Naast de bewoners van Rustoord gingen 18 vrijwilligers mee, waaronder de medewerkers van Johanniter Nederland.

Er volgde een prachtige tocht over de Kaag, met mooi uitzicht over dorpen, molens en weides. De zon scheen, het water fonkelde. De verzorging was uitstekend. De koffie was nog niet op, of de haring werd al rondgebracht. Rond het middaguur was

er een heerlijke warme maaltijd. Tussendoor werd gezellig gekletst tussen bewoners, vrijwilligers en Johanniter medewerkers. Sommige verhalen van bewoners waren minder luchtig, maar het was goed en leerzaam om daar deelgenoot van te worden. Na twee uur varen, werd iedereen weer terug naar Rustoord gebracht. Hier namen de medewerkers van Johanniter Nederland met een cadeautje afscheid van de bewoners en de andere vrijwilligers. Als toegift was er nog een spontaan dankwoord van een van de vrijwilligers. Iedereen had genoten, dat was wel duidelijk! Van het varen, maar vooral van de aandacht en het contact. 🍷

Horizontaal

1. wijnober; **7.** Europese Centrale Bank (afk.); **9.** graag reizend; **10.** teveel; **12.** lof; **14.** in casu (afk.); **15.** warm; **16.** dagboek op internet; **17.** wedstrijd zwemmen, fietsen en hardlopen; **19.** Extra-Terrestial (afk.); **20.** Zwitserse landelijke krant (afk.); **24.** Italiaanse bergpas; **26.** hier wordt bier gemaakt; **29.** onderzoeksbureau; **30.** bindmiddel; **32.** immigratie- en naturalisatiedienst (afk.); **33.** voorbij; **34.** cijfer achter de komma; **35.** populaire kledingwinkel; **36.** anoniem (afk.); **38.** halfopen tuinhuisje; **39.** kleur; **41.** Europese Monetaire Unie; **43.** ondersteboven; **45.** inviteren; **46.** dier; **48.** Europese Unie; **50.** talmen; **54.** voorspoedig; **55.** muziekterm; **57.** typisch Nederlands gerecht.

Verticaal

1. schoeisel; **2.** dapper; **3.** iets dat echt bestaat; **4.** traditioneel seizoensgebonden Japans gerecht; **5.** meisjesnaam; **6.** Egyptische godin; **7.** stekelig dier; **8.** tijdverdrijf gedurende de vakantie; **11.** gemoedstoestand bij het opstaan; **13.** Evangelische Omroep (afk.); **18.** vervelend; **20.** dorp in de Hoeksche Waard; **21.** watervogel; **22.** sterk doek; **23.** snaarinstrument; **25.** openbaar verkopen; **27.** eer; **28.** beweeglijk; **31.** Nederlandse verzekeringsmaatschappij; **37.** bedachtzaam; **38.** oude naam van postNL; **40.** bestuurder; **42.** United Nations; **44.** afbraak; **47.** toelichting; **49.** zomerse versnapering; **52.** niet vast; **53.** Nederlandse Technische Afspraak; **56.** vanwege.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Stuur uw antwoord **voor 1 november 2018** naar: redactie Contactblad, Lange Voorhout 48, 2514 EG Den Haag of naar: kersting@johanniter.nl. Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. Onder de juiste inzendingen verloten we een prachtig gebonden boek over de Johanniter Orde. De winnaar van de puzzel van vorige keer is Truus Wijer uit Arnhem. De oplossing was: SCHOOLPLEIN. ➔

Welkom Karel!

Mijn naam is Karel Greven. Vanaf dit nummer van het *Contactblad* mag ik aan het blad meewerken als redacteur. Ik woon al sinds mijn studententijd in Utrecht. Nu inmiddels al weer bijna 45 jaar. Hoewel ik me daardoor Utrechter voel, ben ik toch vooral Brabander; Brabant is de provincie waar ik ben opgegroeid. Ik geniet van het Bourgondische joie de vivre. Lekker koken en lang aan tafel zitten met mijn echtgenote Liesbeth en mijn zonen Kees en Pieter en eindeloos praten, dat is wat ik echt graag doe. Ik werk, na een leven in de consultancy, bij het mooiste dierenpark van Nederland; ARTIS. Een groene oase midden in het oude centrum van Amsterdam. Een van de leukste aspecten aan mijn werk op ARTIS vind ik dat je de veranderingen van de seizoenen zo goed meemaakt. In de zomer hoor ik de wolven nooit, en dan, als het herfst wordt, en de schemering eerder invalt, hoor ik ze ineens weer huilen. Net zolang totdat in de lente de dagen weer zo lang zijn dat ik al op weg naar huis ben wanneer hun schemergehuil aanvangt. ➔

Bedankt Fleur!

Met het toetreden van Karel tot de redactie, nemen we afscheid van Fleur de Beaufort. Vele jaren schreef zij artikelen voor het *Contactblad*. Bijzonder, want dit combineerde zij met een veeleisende baan, talloze bestuursfuncties en divers vrijwilligerswerk. Zo gaat zij elk jaar als vrijwilliger mee met een Johanniter vakantie week. Toen ze ook nog toetrad tot het bestuur van Johanniter Nederland, waar zij verantwoordelijk is voor de vakantie- weken, was het niet meer mogelijk om alles te combineren en besloot zij met het redactiewerk te stoppen. Maar niet helemaal. Ze blijft de puzzel in het blad verzorgen. Daar zijn wij heel blij mee en de vele vaste puzzelaars ook! Fleur, heel veel dank voor al je bijdragen aan het *Contactblad* de afgelopen jaren! ➔

Nieuwe vakantie vormen in de maak

In het vorige nummer vertelden wij u dat er uitgebreid onderzoek is gedaan naar de Johanniter vakantie weken en dat er met een grote groep betrokken vrijwilligers vervolgens een dag lang hierover is gebrainstormd. De reden hiervoor is dat we weliswaar zeer gehecht zijn aan 'onze' vakantie weken, maar dat aanpassingen noodzakelijk zijn om ook in de toekomst levensvatbaar te blijven. We hebben te maken met veranderende regelgeving op het gebied van zorg en welzijn, de zorgvraag van onze gasten neemt toe en het wordt steeds lastiger vakantie- vrijwilligers te vinden.

Samen met de commissie vakantie weken en de medewerkers van Johanniter Nederland is uitvoerig gesproken over de resultaten van de bijeenkomst en de bevindingen uit het onderzoek. Vanuit deze bespreking is een voorstel geformuleerd dat door het bestuur is goedgekeurd.

Per 2019 brengen we het aantal reguliere vakantie weken van vijf terug naar drie (van honderd naar zestig gasten). Hiermee hebben we de financiële en organisatorische ruimte om gelijktijdig andere vakantie vormen uit te proberen. Denk hierbij aan variatie in duur, doelgroep, organisatie en thematiek. Zo zal in elk geval een lang weekend bij de Efteling georganiseerd worden voor kinderen uit gezinnen die leven rond de armoedegrens. Ook komt er een vakantie in de kerstperiode voor eenzame ouderen zonder zorgvraag. De andere plannen zijn nog in ontwikkeling, maar voor alle vakanties geldt dat zij zich richten op kwetsbare mensen in de samenleving. We houden u op de hoogte! ➔

➤ Johanniter kruizen spotten

Het Johanniter kruis siert niet alleen het briefpapier en het blad van Johanniter Nederland, je komt het ook 'in het wild' tegen. We vroegen u om foto's van kruizen die in binnen- en buitenland op uw pad kwamen.

Dit busje kwam ik tegen op de Bilderdijk-kade in Amsterdam. – DAVID VAN LENNEP

Museum St. Annaland in Zeeland

– JANNIE ESKEs

We hadden nog een paar leuke vakantie-foto's uit Portugal. Daar kwamen we een mooi gebouw tegen met allemaal vlaggen die erg veel leken op het Johanniter kruis!

– THEO VAN SANTEN

U vroeg in ons blad om vakantiekiekjes. Wij hebben er een uit 2016 in Adenau, Duitsland. Een veelzeggende foto, met de auto erbij. Met die rode jas ben ik zelf, vrijwilliger in Ede bij Ziekenhuis Gelderse Vallei. – JANNIE GRANDIA

Ik las in het *Contactblad* de oproep om vakantiefoto's op te sturen. Afgelopen week was ik in Boedapest en tijdens een rit met de bus kwam ik langs een ziekenhuis met deze ambulance voor de deur.

– BERT GILBERT

Ik trakteerde mijn vrijwilligers collega's tijdens een vergadering op een Johanniter koekje.

Deze heb ik gekocht tijdens mijn vakantie in Frankrijk.

– MINEKE PONGERS

Johanniter eten en drinken

Tijdens de Ridderdag vertelde de dominee dat er een Johanniter Restaurant in Zürich is. Je schijnt er heerlijk traditioneel te kunnen eten. Schenk er dan meteen een Johanniter wijn bij, die ook in Nederland gemaakt wordt, van de Johanniter druif. ☺

➤ Andere kijk op vrijwillige zorg nodig

De vraag naar beroepszorg en vrijwillige zorg blijft stijgen. Om aan die vraag te kunnen blijven voldoen, is het van belang dat overheid, beroepszorg en vrijwilligersorganisaties beter gaan samenwerken. Die oproep doet het Landelijke Overleg Vrijwilligersorganisaties in de Zorg (LOVZ) in een manifest, dat VNG-voorzitter Jan van Zanen op 21 juni in ontvangst nam. Van Zanen: 'Ik neem dit mee in mijn jaarrede voor het VNG-congres en ik weet zeker dat de punten in dit manifest door alle gemeenten van harte zullen worden ondersteund.'

Van gratis handjes naar essentiële aanvulling

In het stuk vragen Vereniging NOV en zestien vrijwilligersorganisaties, waaronder Johanniter Nederland, de overheid en de beroepszorg om anders te gaan denken over vrijwilligers in de zorg. Zo moeten vrijwilligers niet gezien worden als gratis extra handjes maar als een essentiële aanvulling op het zorgaanbod. Ook willen de organisaties betrokken worden bij het maken van beleid en plannen, om zo de verschillende vormen van hulp beter op elkaar te laten aansluiten, zodat de mensen die het nodig hebben zo goed mogelijk worden geholpen.

Draag het belang van vrijwilligerswerk uit

Deskundig vrijwilligerswerk ontstaat niet zomaar, dit vraagt scholing en ondersteuning om goed voorbereid aan de slag te kunnen. De vrijwilligersorganisaties dringen er op aan om hiervoor budgetten vrij te maken. Tot slot bevat het manifest een oproep om met overheid, beroepszorg en vrijwilligersorganisaties gezamenlijk het belang van vrijwilligerswerk uit te dragen.

Toesturen

Het manifest is te vinden op de website van NOV en via de website van Johanniter Nederland. Op verzoek kunnen wij u ook een papieren versie van het manifest toesturen. Misschien een leuk idee om op te hangen op de plek waar u vrijwilligerswerk doet? ☺

augustus 2018

25 t/m 31 aug Vakantieweek in Lemele

september 2018

1 t/m 7 sept Vakantieweek in Lemele

22 t/m 28 sept Vakantieweek in Lunteren

29 sept Theatervoorstelling met spetterend optreden

SPELUITREIKINGEN

april – juli 2018

17 april Sint Jansdal Ziekenhuis (Harderwijk), 20 Johanniterspelden

3 juni Johanniter vakantieweek (Lunteren), 1 Johanniterspeld

5 juni DSV | verzorgd leven, locatie Duinrand (Katwijk), 19 Johanniterspelden

6 juni DSV | verzorgd leven, locatie Salem (Katwijk), 8 Johanniterspelden

20 juni Johannes Hospitium (Vleuten), 21 Johanniterspelden

23 juni Ridderdag (Zeist), 1 medaille van Sint Jan

11 juli DSV | verzorgd leven, locatie Vlietstede (Rijnsburg), 4 Johanniterspelden

MONIK STEINFORT is verpleegkundige op de IC-Recovery-afdeling van het Antoniusziekenhuis. Sinds een aantal jaren gaat ze als vrijwilliger mee met de Johanniter vakantieweken.

Er werd mij laatst gevraagd hoe ik naast een verantwoordelijke en zware baan tijd vind voor mijn Johanniter vrijwilligerswerk. Daar zit een verhaal achter. Ik was IC-verpleegkundige en om me verder te ontwikkelen ging ik een opleiding volgen op het gebied van personeel en arbeid. Maar al snel kwam ik er achter dat het werken als adviseur op het gebied van personeelszaken me helemaal niet zo lag. Ik ben en blijf vooral een mensen mens en hoor echt in de zorg. Daarom begon ik met het opzetten van zorgvakanties voor herstellende patiënten. Ik zocht geschikte locaties aan de Costa Brava, legde contacten met Nederlandse verpleegkundige posten. Niets stond een succes in de weg, maar toen kwam de financiële crisis. Een goede collega die al vrijwilliger bij de Johanniter vakantieweken was, vroeg toen aan me of ik het niet leuk zou vinden hetzelfde te doen. Toch een soort van zorgvakantie. Dus ik heb me aangemeld. Maar ook voor een ervaren verpleegkundige was het wel even wennen. Er waren verschillende patiënten die veel zorg nodig hadden en die en die niet zo makkelijk in de omgang waren. Wat heb ik mezelf op de hals gehaald?, vroeg ik me af. Ik heb een zware baan en dan nu ook van die moeilijke gasten... Maar na drie dagen ontspande ik en ontspanden ook de gasten. Er ontstond een prachtige sfeer. Dat je daar als verpleegkundige aan kunt bijdragen, is heerlijk. Ik ging er helemaal van stralen. Als je eigen leven goed is, je kinderen gezond zijn, je zelf ook gezond bent en je hebt een goed sociaal leven, hoe fijn is het dan om anderen een mooie week te geven? Ik geniet er van om iemand een cadeautje te geven. Het is bijna fijner dan om zelf iets te ontvangen. Wat ook zo leuk is aan een vakantieweek: je vrienden kies je zelf uit en op je werk kies je ook zelf met welke collega's je bij de koffieautomaat staat te kletsen. Tijdens de vakantieweek word je ineens in het diepe gegooid, je kent er niemand en het is allemaal nieuw. Maar omdat je een gemeenschappelijk doel hebt, werkt het. Je stapt over je verlegenheid heen en gaat iedere ochtend zingend de gasten wakker maken. Dat is fantastisch om mee te maken.

☺ KAREL GREVEN

